

På cykel til Almindingsens fugletårne

Foto: Jens Christensen.

Der findes otte fugletårne ved moserne i Almindingen og de tilstødende plantager. De giver rigtig gode muligheder for at opleve fuglelivet. Det er muligt at køre tæt til alle tårnene i bil, men tager man i stedet cyklen på en rundtur fra tårn til tårn, får man en væsentlig større oplevelse af skovens natur.

På kortet på bagsiden er indtegnet et ruteforslag. Man kan naturligvis starte turen hvor som helst, og man kan vælge at dele turen op, så man f.eks. nøjes med den vestlige eller østlige del af turen. Turbeskrivelsen tager udgangspunkt i P-pladsen ved Bastemose, men alternative muligheder kan være Chr. X's Vej ved Svinemose eller nordøstlige tårn i Ølene. Alle steder er der gode P-pladser. Det giver flest fugleoplevelser, hvis man bruger en vis tid i et tårn, eks. en halv time eller mere, da fuglene ikke alle opholder sig på stedet hele tiden, men bevæger sig til og fra.

Turforslag

med udgangspunkt ved **Bastemose**: Tårnet her er handicapvenligt.

Følg den anviste rute fra Bastemose mod vest og sydvest ad først landevejen og derefter ad Grønnevadsvej. Turen går langs Læsåens øvre løb og forbi den flotte, stejle klippevæg Kajehal. Dalbunden er åben, og den åbne skov give levedmuligheder for mange småfugle, der er knyttet til skovbryn og krat. Fortsæt over landevejen og ad skovvejen ind til Rømersminde. Her er et parkagtigt skovparti omkring mindstetten for skovrider Hans Rømer, som i starten af 1800-tallet indgærdede og tilplantede Almindingen. Den ret åbne skov her tiltaler mange småfugle, bl.a. både Broget og Grå Fluesnapper, ligesom Lille Fluesnapper er set her i yngletiden.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

DOFBornholm
Dansk
Ornitologisk
Forening

Herfra følges Krakvejen op over Ekkodalens vestsider og videre ad Kong Fr. IX's Vej. Her åbner der sig ved Loklippen en enestående udsigt over Vallensgårdsmosen og hele Sydbornholm. Herfra ses ofte mange rovfugle.

Følg ruten videre ned til Springbakkevej. Her er en meget fin udsigt over den meget fuglerige sø **Udkæret**. Der står et fugletårn i vestenden af søen. Det kan man komme til ved at tage cykelvejen nord om Udkæret over til Gulbakkevej. Her kan man køre ind og sætte cyklen på P-pladsen ved Labyrinthhaven.

Fra Gulbakkevej fortsættes ad Vestermarievej og Skørrebrovej til fugletårnet ved Kærgård. Herfra er der en flot udsigt over **Vallensgårdsmosen** og dens omgivelser. Turen går videre ad Skørrebrovej, Sigtemøllevej og Chr.X's Vej til P-pladsen ved Prinsgemalens Vej. Her er man i bisonindhegningen og kan være heldig at få et glimt af flokken. Ved Prinsgemalens Vej står tårnet ved **Svinemose**.

Fra Svinemose køres videre ad Prinsgemalens Vej, Nydamvej og Rømersvej til Ølene. Langs Rømersvej er der bl.a. åbne, lavtliggende mark- og engarealer. Her ses ofte Viber. Langs vejen på Ølenes sydsider er der græsningsskov og overdrev. Her yngler flere par Rødrygget Tornskade. Der står tre fugletårne ved **Ølene**. De har hver deres udsigtsmæssige fortrin, bl.a. bestemt af tidspunktet på dagen (modlys/medlys). Fra de to østlige tårne er der bedst udsigt til det åbne vand. Tårnet ved Rømersvej er handicapvenligt.

Turen fortsætter ad Rømersvej ind i Pedersker og Poulsker Plantager. Her står et tårn ved Lyngvejen med udsigt over et langt mosestrøg, **Mosebakkækæret**. Tårnet er handicapvenligt.

På tilbagevejen kan der køres ad Klokkerpiltvej og gennem Pedersker Plantage. Her passerer på højre hånd Storengen på Ølenes sydsider. Her er gode muligheder for at se bl.a. Rødrygget Tornskade. Videre til Siegårdvej og Rømersvej. Tilbage i Almindingen drejes til venstre ad Høvej. Her ses snart på venstre hånd et åbent engområde, Kæmpestælene, hvor der kan ses Trane og Rødrygget Tornskade.

Sdr. Svinemosevej fører til Svinemosens sydsider og videre til Chr.X's Vej. Herfra køres mod Bastemose ad Lindesbjergvej. Ved hestefolden er der en vældig god udsigt over den centrale del af Bastemose. Fremme ved landevejen er man næsten tilbage ved turens udgangspunkt.

Voksen Trane på jagt med en af ungerne. Foto: Carsten Andersen.

Rørhøghannen svæver over rørskov. Foto: Carsten Andersen.

Fuglene

Fuglene i *yngletiden*: De mest iøjnefaldende ynglefugle ved de store moser, Bastemose, Svinemose, Vallensgårdsmose og Ølene er Traner, Rørhøge og Grågæs. Derudover yngler en lang række andre arter, bl.a. Knopsvane, Gråand, Blishøne, Vandrikse, Rørsanger og Rørspurv. I Ølene yngler også Dobbeltbekkasin og Vibe. Svinemose udmærker sig ved hvert år at huse et par Gråstrubede Lappedykkere. Rørdrum høres visse år ved flere af moserne.

I den mere åbne sø, Udkæret, yngler bl.a. Gråand, Skeand, Gravand, Grågå, Viber, Strandskade, Lille Præstekrave og Dobbeltbekkasin.

Fra tårnet i Poulsker Plantage kan opleves ynglende Traner.

Ravn og rovfugle yngler i den omgivende skov, men kommer hele året til moserne for at søge efter føde. Det gælder bl.a. Musvåge, Duehøg, Spurvehøg, Vandrefalk, Havørn, Rød Glente og Fiskeørn. Havørn og Fiskeørn yngler dog ikke på Bornholm. Ølene og Bastemose er særlig kendte for i maj/juni at få besøg af Lærkefalk og Aftenfalk, som på eleganteste vis jager insekter i luften over moserne.

I *træktidene* kan alle steder opleves mange forskellige arter af rastende ænder, gæs og vadefugle.

Via nedenstående QR-koder kan du se, hvilke fugle der er set på lokaliteterne i den seneste tid.

Bastemose

Udkæret

Vallensgårdsmose

Svinemose

Ølene

Mosebakkækæret

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

På cykel til Almindingens fugletårne

DOF Bornholm
Dansk
Ornitologisk
Forening

